

Ag Nascadh Stair na Sraithe Sóiseará le Clár Foghlama Leibhéal 2

Torthaí Foghlama leibhéal 2

Sonraíocht Curaclaim na Sraithe Sóiseará: Naisc Mholta do Thorthaí Foghlama

Gnéithe de na hAonaid Tosaíochta Foghlama	Labhairt go cuí le haghaidh cuspoiri éagsúla agus aird mar éisteoir a thaispeáint	1.1 Éisteacht chun eolas a fháil a bhaineann le níos mó ná rogha amháin, m.sh. éisteacht le fógraí a bhaineann le scoil, amchlár labhartha a úsáid chun am teacht isteach agus am imeachta traenach a fháil	1.6 Tairbhe agus teorainneacha na gcineálacha difríula bunfhoinsí agus foinsí tánaisteacha stáiriúla a phlé, cosúl le fianaise i bhfoirm scribhinn, fianaise físe, cluashfianaise, fianaise ó bhéal agus fianaise thadhlaich; tuiscint ar thábhacht na seandálaiochta agus na teicneolaiochta nua ar thiosrú stáiriúl
Cumarsáid agus Litearthacht		1.2 Ceisteanna a chur chun eolas a fháil, m.sh. dátaí/praghsanna a sheiceáil (aghaidh le haghaidh agus ar an teileafón), béalé a chur in áirithe ar an teileafón	3.6 Fiosrú a dhéanamh ar bheatha agus ar bhás sna meánaoiseanna
		1.4 Tuairimí pearsanta, firicí agus mothúchán a chur in iúl, mar is cui, m.sh. tuairim a chur in iúl faoi chláir teilifise, nuacht on deireadh seachtaíne a bhí acu a chur in iúl	1.7 Breithíunaíse stáiriúla a dhéanamh bunaithe ar fhianaise faoi phearsa, saincheisteanna agus eachtraí san am atá thart, ag léirí feasacha maidir le tábhacht stáiriúl
		1.5 Páirt a ghlacadh i gcumarsáid phraiticiúil, fhoirmíú agus neamhfhoirmíúil, m.sh. agallamh nó cruinniú tuismitheoirí muinéireoirí, agallamh le piarai ar thopací is spéis leo, ag comhrá agus iad amuigh le carde, ag fogaírt rudai ar idirchum na scoile	2.11 Naisc a dhéanamh idir stair phearsanta, áitiúl nó stair mhuintire agus phearsana, saincheisteanna agus eachtraí náisiúnta agus/nó idirmáisiúnta
		1.6 Éist le réimse scéalta agus freagra a thabhairt orthu	2.8 Cur síos a dhéanamh ar thionchar an chogaidh ar shaol mhuintir na hÉireann, ag tagairt don Chéad Chogadh Domhanda nó don Dara Cogadh Domhanda
	Léitheoireacht a dhéanamh chun buneolás a fháil	1.14 Foimreacha éagsúla scribhneoireachta agus téacs a léirmhiniú, comhartháil agus siombailí sóisialta san áireamh, m.sh. formáidi comórta billi, biachláir, foimreacha, amchláir, comhartháil bóthair agus comhartháil eile, treoracha simplí ullmhaithe bia (ubh a fhíochadh, ceapaire a dhéanamh, cupán tae a dhéanamh), píosa gearr scribhneoireachta atá ábhartha go pearsanta	1.6 Tairbhe agus teorainneacha na gcineálacha difríula bunfhoinsí agus foinsí tánaisteacha stáiriúla a phlé, cosúl le fianaise i bhfoirm scribhinn, fianaise físe, cluashfianaise, fianaise ó bhéal agus fianaise thadhlaich; tuiscint ar thábhacht na seandálaiochta agus na teicneolaiochta nua ar thiosrú stáiriúl
		1.15. Eolas a thabhairtach a aimsiú i bhfoirmreacha éagsúla scribhneoireachta, m.sh. eolas fiorasach a aimsiú i bhfoirmreacha/mbillí, amanna agus dátaí coinnithe, biachláir, amchláir, nuachtán	1.5 Fiosrú a dhéanamh ar phost an stáraí, lena n-áirítear an chaoi a n-aimsíonn sé/sí fianaise agus a úsáideann sé/sí fianaise
	Réimse foimreacha scribhneoireachta a úsáid chun tuairimi a chur in iúl	1.18 Cúig abairt ar a laghad a scribó/bh chlóscribó ionas go gcuirtear brí nó eolas in iúl, m.sh. cruinntí a eagrú le cara, treoracha a thabhairt	3.1 Imscríodú a dhéanamh ar shaol daoine i saoránacht ársa nó mheánaoiseach dá rogha féin agus míniú a thabhairt ar an gaoi ar rannchuidigh gníomhartha agus/nó éachtai na saoránachta sin le stair na hEorpa agus/nó stair an domhain mhór
		1.21 Réimse foimreacha éagsúla scribhneoireachta a úsáid le bheith in oiriúint don fheidhm agus don lucht léitheoireachta, m.sh. seic a chomhlánú, foirm shimplí a chomhlánú, iontráil dialainne a scribó	1.4 Tuiscint a léiriú a choinchéapa stáiriúla ar nós <i>fóinsé agus fianaise; florás agus tuairimíoch; claontacht agus oilibiachtúlach; cúis agus iarmhairt; athrú agus leanúnachas; am agus spás</i>
	Ealaiona mothúchánacha a úsáid chun cumarsáid a dhéanamh	1.22 Páirt a ghlacadh i dtaibhí nó i gcur i láthair, m.sh. píosa gearr drámaiochta a chur ni láthair do dhaoinne sa rang, damhsa nó ceol a chur i láthair do thuismitheoirí	2.6 Tábhacht stáiriúl na Críostaíochta ar oileán na hÉireann a phlé, lena n-áirítear an tionchar a bhí aici ar chultúr agus ar shochai na Luathré Criostai
		1.24 Píosa oibre a chruthú i gcomhair taispeántais	3.7 Suntas a thabhairt do na hathrúithe a tharla i réimse na n-ealaion agus na heolaochta, agus bém ar leith ar thábhacht na hAthbheochana
	Teicneolaiochtaí oiriúnacha a úsáid i gcomhair réimse crioche	1.29 Teicneolaiochta a úsáid chun cumarsáid a dhéanamh le linn gníomhaiochta le daoine eile	1.8 Tuairisc a dhéanamh ar stór fianaise stáiriúil cosúl le músaem, leabharlann, ionad oidhreachta, cartlann nó taispeántas digitéach nó cartlann nó taispeántas eile
		1.35 Rachtain a fháil ar réimse suíomhanna gréasáin, m.sh. scoilnet, suíomhanna gréasáin a bhfuil spóis phearsanta ag an scoláire iontu	1.8 Tuairisc a dhéanamh ar stór fianaise stáiriúil cosúl le músaem, leabharlann, ionad oidhreachta, cartlann nó taispeántas digitéach nó cartlann nó taispeántas eile
		1.36 Eolas i gcomhair tionscadail a aimsiú ar an ngréasán	3.4 Plé a dhéanamh ar phriomhchúisé agus ar chúrsa an Chéad Chogaidh Dhomhanda nó an Dara Cogadh Domhanda agus an tionscar láithreach agus fadtearmach a bhí ag cogadh ar dhaione agus ar thortha
	Feasacht faoi uimhreas a fhobairt	2.8 Uimhreacha suas le 100 a aithint in N, m.sh. an méid náideanna i ndeicheanna, céadta a bheith ar eolas	1.10 Tuiscint chróineolaioch a léiriú trí línte ama a chruthú agus a choinneáil de na pearsana, saincheisteanna agus eachtrai ionas gur féidir iad a aimsiú de réir mar a tháinig siad chun cinn sna tréimhsí staire áirithe.
		2.23 Focloir cui a úsáid chun cur síos a dhéanamh ar na haonaid faid agus achair, m.sh. ciliméadar, méadar, ceimintéadar	3.2 Tionchar gabhála agus coillinithe ar dhaoine a mheas ina ndéantar tagairt do thaiscéalaiocht na Portaingéile agus na Spáinne
	Feasacht faoi fhad agus achar a fhobairt	2.24 Na haonaid faid agus achair a shainaitheant ar rialóir, ar mhéadarshlat agus ar mhiosúr	1.10 Tuiscint chróineolaioch a léiriú trí línte ama a chruthú agus a choinneáil de na pearsana, saincheisteanna agus eachtrai ionas gur féidir iad a aimsiú de réir mar a tháinig siad chun cinn sna tréimhsí staire áirithe.
		2.25 Rialóir a úsáid chun faid dhifriúla línte a tharraingt agus a thomhas	1.10 tuiscint chróineolaioch a léiriú trí línte ama a chruthú agus a choinneáil de na pearsana, saincheisteanna agus eachtrai ionas gur féidir iad a aimsiú de réir mar a tháinig siad chun cinn sna tréimhsí staire áirithe.
	Feasacht spáis a fhobairt	2.32 Focloir cui a úsáid chun cur síos a dhéanamh ar threo, m.sh. deiseal, tuathal, cothrománach, ceartíngearach	3.2 Tionchar gabhála agus coillinithe ar dhaoine a mheas ina ndéantar tagairt do thaiscéalaiocht na Portaingéile agus na Spáinne
		2.33 Léarscái shimplí a úsáid chun suíomh ar leith a aimsiú	3.2 Tionchar gabhála agus coillinithe ar dhaoine a mheas ina ndéantar tagairt do thaiscéalaiocht na Portaingéile agus na Spáinne
		2.35 An fad idir dhá áit ar léarscái a riomh	3.2 Tionchar gabhála agus coillinithe ar dhaoine a mheas ina ndéantar tagairt do thaiscéalaiocht na Portaingéile agus na Spáinne
	Sonrai a úsáid i gcomhair réimse crioche éagsúla	2.39 Modhanna bunúsacha chun sonrai a bhailíú a shainaithint, m.sh. leatháin taifid, córas scór	1.5 Fiosrú a dhéanamh ar phost an stáraí, lena n-áirítear an chaoi a n-aimsíonn sé/sí fianaise agus a úsáideann sé/sí fianaise
		2.42 Léirithe bunúsacha a chur le chéile chun sonrai le dhá chritéar a chur in iúl, m.sh. picteagram/barrachairt a tharraingt	3.9 Saol i dtír fhaisisteach amháin agus i dtír chumannach amháin san fhichiú haois a scrúdú
		2.43 Labhairt faoi eolas ná é a phlé ó shonrai bunúsacha, m.sh. picteagram, barrachairt nó treograph	3.9 Saol i dtír fhaisisteach amháin agus i dtír chumannach amháin san fhichiú haois a scrúdú
	Cruthanna a úsáid clúbanna	2.45 Líne a roint in dhá mhírlíne chothroma gan tomhas a dhéanamh, m.sh. trí fhilleadh a dhéanamh	1.10 Tuiscint chróineolaioch a léiriú trí línte ama a chruthú agus a choinneáil de na pearsana, saincheisteanna agus eachtrai ionas gur féidir iad a aimsiú de réir mar a tháinig siad chun cinn sna tréimhsí staire áirithe.
	Feasacht ama a fhobairt	2.53 Lá nó dáta áirithe ar fhéilire nó ar chlár ama a aimsiú, m.sh. mo lá breithe	1.10 Tuiscint chróineolaioch a léiriú trí línte ama a chruthú agus a choinneáil de na pearsana, saincheisteanna agus eachtrai ionas gur féidir iad a aimsiú de réir mar a tháinig siad chun cinn sna tréimhsí staire áirithe.
		2.54 Mionna nó gníomhaiochtaí a mheatiseáil lena gcuíd séasúr, m.sh. pictiúir de na séasúr a mheatiseáil leis na mionna cui	1.10 Tuiscint chróineolaioch a léiriú trí línte ama a chruthú agus a choinneáil de na pearsana, saincheisteanna agus eachtrai ionas gur féidir iad a aimsiú de réir mar a tháinig siad chun cinn sna tréimhsí staire áirithe.
	Gnásanna bia shláintíúil a fhobairt	3.10 Cur síos a dhéanamh ar iarmhairt aiste bia mhaith, m.sh. croí sláintíúil, cnáma láidre, craiceann glan, sláinte fiaca	2.7 Iníuchadh a dhéanamh ar chúisi, cursa agus iarmhairt an Ghorta, go náisiúnta agus go hidirnáisiúnta, agus fiosrú a dhéanamh ar thábhacht an Diaspóra Éireannacha
		3.12 Cur síos a dhéanamh ar iarmhairt aiste bia mhaith, m.sh. croí sláintíúil, cnáma láidre, craiceann glan, sláinte fiaca	3.14 Patrún athraithe thréimhsí ama difríula i dtéama ar leith a léiriú (cosúl le, m.sh. Coireacht agus Pionós, Bia agus Deoch, Súgradh, Spórt agus Caitheamh Aimsire, Faisean agus Dreach nó Sláinte agus Leigheas)
	Mothúchán a aithint	3.36 Gnáthmhothúchán agus na focal ghaolmhara a úsáidtear chun cur síos a dhéanamh orthu a shainaithint	1.1 Ionbhá stáiriúl a chothú trí fhéachaint ar dhaoine, ar shaincheisteanna agus eachtrai ar thángthas trasna orthu ina staidéar ar an am atá thart i gcomhthéacs na tréimhse sin sa stair
		3.39 Mothúchán daoine eile a aithint, m.sh. eolas faoi cad a chuireann trí chéile é/i, feasacht go bhfeadhfad sé go mbéadh daoine eile sa seomra trí chéile má túsa trí chéile	1.1 Ionbhá stáiriúl a chothú trí fhéachaint ar dhaoine, ar shaincheisteanna agus eachtrai ar thángthas trasna orthu ina staidéar ar an am atá thart i gcomhthéacs na tréimhse sin sa stair
	Cinntí pearsanta a dhéanamh	3.42 Cur síos a dhéanamh ar an gaoi atá nasc idir luachanna agus cinntí a dhéanamh i réimse cásanna, m.sh. cuimhniú ar phiarbhrú, iarmhairt féideartha, eolas iontaofa a bheith agat, staid fhiseach/mothúchánach, ionchais shóisialta	2.7 Iníuchadh a dhéanamh ar chúisi, cursa agus iarmhairt an Ghorta, go náisiúnta agus go hidirnáisiúnta, agus fiosrú a dhéanamh ar thábhacht an Diaspóra Éireannacha
		3.43 Liosta a dhéanamh de na rudai agus daoine a d'fhéadfadh tionchar a imirt ar chinteoirí	3.9 Saol i dtír fhaisisteach amháin agus i dtír chumannach amháin san fhichiú haois a scrúdú
		3.45 Iarmhairt cinntí a rinneadh a phiosrú, a fhad is atáthar a gcur i bhfeidhm agus nuair a chuirtear i gcrích iad aroin, m.sh. staid den chaitheamh, meáchan a chailleadh, airgead a shábháil	2.7 Iníuchadh a dhéanamh ar chúisi, cursa agus iarmhairt an Ghorta, go náisiúnta agus go hidirnáisiúnta, agus fiosrú a dhéanamh ar thábhacht an Diaspóra Éireannacha
	Cáidrimh dhearfacha a chothú	4.2 Cássana ina labhráinní daoine ar shíl dhifriúil ag brath ar an lucht éisteacha a shainaithint, m.sh. piarai, muinteoirí, tuismitheoirí, daoine fásta eile	1.6 Tairbhe agus teorainneacha na gcineálacha difríula bunfhoinsí agus foinsí tánaisteacha stáiriúla a phlé, cosúl le fianaise i bhfoirm scribhinn, fianaise físe, cluashfianaise, fianaise ó bhéal agus fianaise thadhlaich; tuiscint a bheith aige ar thábhacht na seandálaiochta agus na teicneolaiochta nua ar thiosrú stáiriúl
		4.3 Bealaí inar mhaith leis go gcaithfi leis a aithint/liostú	3.10 Tábhacht an chinedhíothaithe a phiosrú, lena n-áirítear cùiseanna, cursa agus iarmhairt an Uileloiscithe
		4.6 Páirt a ghlacadh go comhoibríoch i ngrúpa	3.2 Fiosrú a dhéanamh ar theacht chun cinn agus ar thionchar an náisiúnaíochas agus an Aontachais in Eirinn, lena n-áirítear príomhcheartáid 1911 agus 1923
	Coimhlint a réiteach	4.7 An tábhacht a bhaineann le meas i gcaidrimh a aithint	2.1 An chaoi a raibh tionchar ag patrún lonnaiochta ag plandála ar fhéiniúlacht oileán na hÉireann, ag tagairt do shampla amháin de phatrún lonnaiochta, forbairt cathracha, mar shampla agus plandáil amháin, a aithint
		4.11 Cur síos a dhéanamh ar chomharthai sóir iompar bulaiochta	3.10 Tábhacht an chinedhíothaithe a phiosrú, lena n-áirítear cùiseanna, cursa agus iarmhairt an Uileloiscithe
		4.13 Na céimeanna chun déileáil le coimhlint a aithint, m.sh. staid agus gan freagairt láithreach, éisteacht le comhairle ó dhuiine fásta	3.12 Machnamh a dhéanamh ar ról eagraiocht idirnáisiúnta, cosúl leis an Aontas Eorpach nó na Náisiúin Aontaithe, maidir le comhar idirnáisiúnta, ceartas agus cearta daonna a chur chun cinn
	Áiseanna áitiúla a úsáid	4.14 Bealaí chun am saor a chaitheamh a liostú	3